

עין משפט
ג: ג

ג: ג

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

מסורת הש"ס

א) ומוספתה פ"א קדושין
ס"ה: יטען מ: מ"ד.
ב) יבמות פ"ו: כ"ח: א"י.
ג) גטות פ"ג: ד' ו' ו'
ד) נדרים פ"ג: ה' ו'
ה) נדרים פ"ג: ה' ו'
ו) נדרים פ"ג: ה' ו'
ז) נדרים פ"ג: ה' ו'
ח) נדרים פ"ג: ה' ו'
ט) נדרים פ"ג: ה' ו'

הנהרות הב"ב

א) נדרים פ"ג: ה' ו'
ב) נדרים פ"ג: ה' ו'
ג) נדרים פ"ג: ה' ו'
ד) נדרים פ"ג: ה' ו'
ה) נדרים פ"ג: ה' ו'
ו) נדרים פ"ג: ה' ו'
ז) נדרים פ"ג: ה' ו'
ח) נדרים פ"ג: ה' ו'
ט) נדרים פ"ג: ה' ו'

מוסף רש"י

והאי בבוליה בעי דלודי ליה והאי דלא אורי
אשתמוטי הוא דקא מישתמוט מיניה סבר עד
דהו לי זוי ופרענא ליה ואמר רחמנא רמי
שבועה עליה כי היכי דלודי ליה בבוליה אבל
העדאת עדים דליכא למימר הכי אימא לא
קמ"ל ק"ו ומאי ק"ו ומה פיו שאין מחייבו ממון
מחייבו שבועה עדים שמחייבין אותו ממון
אינו דין שמחייבין אותו שבועה ופיו אין
מחייבו ממון והא"י הוראת בעל דין כמאה
עדים דמי מאי ממון קנס ומה פיו ישאין
מחייבו קנס מחייבו שבועה עדים שמחייבין
אותו קנס אינו דין שמחייבין אותם שבועה מה
לפיו שכן מחייבו קרבן תאמר בעדים שאין
מחייבין אותו קרבן הא לא קשיא רבי חייה
כרבי מאיר סבירא ליה דאמר עדים מחייבין
אותו קרבן מק"ו וידתן אמרו לו שנים אבלת
חלב והוא אומר לא אבלתי רבי מאיר מחייב
וחכמים פ"ט: אומר רבי מאיר א"כ יש
שנים לדי מיתה חמורה לא יביאורו לדי
קרבן הקל אמרו לו מה אם ירצה לומר מויד
הייתי יפטר אלא מה לפיו שכן מחייבו אשם
אשם היינו קרבן אלא מה לפיו שכן מחייבו
חובש הא לא קשיא רבי חייה כרבי מאיר
סבירא ליה כי היכי דמחייב ליה קרבן מק"ו
מחייב ליה חובש מקל והומר אלא מה לפיו
שכן אין בהכחשה ובהומה תאמר בעדים
שישנן בהכחשה ובהומה אלא אתיא
מעד אחד ומה עד אחד שאין מחייבו ממון
מחייבו שבועה עדים שמחייבין אותו ממון
אינו דין שמחייבין אותו שבועה מה לעד
אחד שכן על מה שהוא מעיד הוא נשבע
תאמר

בבוליה בעי דלודי ליה. מה שפירש רש"י כיון דחשיד אממונא
הכי נשבע מימא מגו דחשיד אממונא חשיד אשבועתא
ומשני דמשתמיט ולא חשיד ועל זה חזקה דהא מסיק לקמן (דף ג'
דחשיד אממונא לא חשיד אשבועתא ואין לומר דהיינו מדרבנן לפי שאלו
שתייה שבועה חמורה עליהם אבל
מדאורייתא חשוד ליה חשוד ליה דהא
לקמן מייתי מרב נחמן דמשביעין
אותו שלש שבועות ואחד מהן שלא
שלקתי בו יד ומשמע בהגזל קמא
(ב"ק דף ק' וס' ושם דהו דלודי ליה
וכן נסקא דר' אבהו (שטות דף ג':)
משמע דאי אמר לא חטפמי היה
נשבע להכחיש את העד שבועה
דלודייתא דמאמר ממון שאינו יכול
לשבע משלם דאשבועה דרבנן לא
אמר הכי לכן י"ל ובבוליה בעי דלודי
ליה כלומר תאמר דאין מעי א"כ
אמא חשוד שאלו חייב לו יומר ולמה
ישבע היא נאמן ממנו דאי בעי כופר
הכל ומשני דאין זה העדה דאשמוטי
קמשמטי ואם תאמר כופר הכל נמי
אשמוטי קא משמטי ואיטו העדה
דלודייתא כפ' שבועה הידינין ושבועה
לאתח מילה והוראה אשר
חטא עליה והביא את
אשמו ליה פני. תאמר
בעדים (שטות דף ק' וס')
שטאט אין מחייבין אותו
קרבן לפי שאם ירצה
אמר מויד הייתי רבי
קרבן למויד רבי חייה
לרם כי שנגב הייתי
בהוראה מחייב וימר
בעדות העדים. ורבי' הא
לא קשיא רבי חייה כרבי
מ"ל דאמר עדים מחייבין
אותו קרבן דתנן כדכירתי
(פ' ג' מוסיף ב"ב כ"ה)
אמר לו שנים אבלת חלב
והוא אומר לא אבלתי
רבי מאיר א"כ אמר רבי
הביאהו לי לדי מיתה
חמורה לא יביאורו לדי
קרבן הקל אמרו לו מה
אם ירצה לומר מויד הייתי
כלומר מה חילע עידום
אם ירצה לומר מויד הייתי
וכי' יחור לפרך פירכא
אתרתי מה לפיו שכן אינו
ברכחשה ובהומה כלומר
אם ירצה שילוחי פלוגין
מה ביום פלוגין במקום
פלוגין ויבואו עדים ויעידו
כי שם היינו עמך בו כי
באותו מקום שאמרתי ולא
ליתת אתה פטני כלום
אמר הוא שילוח או אם
יאמר לו אותו היום היית
עכנו במקום פלוגין דרוק
מה במקום ירתי פתחל
יום ורוא מכחישם רכל כי
האי נושא אמרי' הוראת
כדי כמאה עדים ואין
העדים יכולין להכחישו
ולא להוטיט ולפיק
כשטרה קצת השטנה
חייב תאמר בעדים שישנן
בהכחשה ובהומה נמצא
כל העדים פחות מהוראת
פיו כי חייב שבועה כח
העדים פחות הוא מהוראת
פיו. ונתנה הוה הקי' וחזונו
לפרך דרך אחרת. ומה
עד א שאין מחייבין ממון
מחייבו שבועה שטאט
לא יקום עד אחד באיש
לכל עון וגו' וירשית ליה
לכל עון ולכל חטאת הוא
דאיני קם אבל קם הוא
לשבועה עדים שמחייבין
אותו ממון אינו דין
שחייבירו שבועה. ורבי'
מה לעד א שכן על מה
שהעד הוא נשבע וכו'.

רבינו חננאל

והאי זו חמורא סו
דוא אפי' שוראתא אפי'
מחייבו ספון דקרבן
הוראת בעי' כק' עדים
דמי אינו מחייבונו קנס
דקרבן מורה קנס ספור
הוראת במקצת השטנה
מחייבו שבו' העדה
עדים שמחייבונו קנס אינו
דין שחייבירו שבועה
במקצת. ופירכין קרבן.
לפיו ממון מחייבונו קרבן.
שואמר והיה כי יאשם
לאתח מילה והוראה אשר
חטא עליה והביא את
אשמו ליה פני. תאמר
בעדים (שטות דף ק' וס')
שטאט אין מחייבין אותו
קרבן לפי שאם ירצה
אמר מויד הייתי רבי
קרבן למויד רבי חייה
לרם כי שנגב הייתי
בהוראה מחייב וימר
בעדות העדים. ורבי' הא
לא קשיא רבי חייה כרבי
מ"ל דאמר עדים מחייבין
אותו קרבן דתנן כדכירתי
(פ' ג' מוסיף ב"ב כ"ה)
אמר לו שנים אבלת חלב
והוא אומר לא אבלתי
רבי מאיר א"כ אמר רבי
הביאהו לי לדי מיתה
חמורה לא יביאורו לדי
קרבן הקל אמרו לו מה
אם ירצה לומר מויד הייתי
כלומר מה חילע עידום
אם ירצה לומר מויד הייתי
וכי' יחור לפרך פירכא
אתרתי מה לפיו שכן אינו
ברכחשה ובהומה כלומר
אם ירצה שילוחי פלוגין
מה ביום פלוגין במקום
פלוגין ויבואו עדים ויעידו
כי שם היינו עמך בו כי
באותו מקום שאמרתי ולא
ליתת אתה פטני כלום
אמר הוא שילוח או אם
יאמר לו אותו היום היית
עכנו במקום פלוגין דרוק
מה במקום ירתי פתחל
יום ורוא מכחישם רכל כי
האי נושא אמרי' הוראת
כדי כמאה עדים ואין
העדים יכולין להכחישו
ולא להוטיט ולפיק
כשטרה קצת השטנה
חייב תאמר בעדים שישנן
בהכחשה ובהומה נמצא
כל העדים פחות מהוראת
פיו כי חייב שבועה כח
העדים פחות הוא מהוראת
פיו. ונתנה הוה הקי' וחזונו
לפרך דרך אחרת. ומה
עד א שאין מחייבין ממון
מחייבו שבועה שטאט
לא יקום עד אחד באיש
לכל עון וגו' וירשית ליה
לכל עון ולכל חטאת הוא
דאיני קם אבל קם הוא
לשבועה עדים שמחייבין
אותו ממון אינו דין
שחייבירו שבועה. ורבי'
מה לעד א שכן על מה
שהעד הוא נשבע וכו'.

הודאת פיו גדולה מהעדאת עדים משום שכן אינו בהכחשה ובהומה
דנפיקין לקמן ולקמן נמי הוה ליה למפיק מה לפיו שכן משמטי
ו"ל דהכא דאמא לפרושי דהודאת פיו גדולה מהעדאת עדים נוח
ליה לניקטי עטמא דמשתמיט דסברא הוא דמתעס וזי ישבע כהודאת פיו
למנקטי לקמן למסור ק"ו שכן דרך הגמרא למפיק פירכא על קל וחומר ולא מסברא לך לא מייתי לקמן סברא דמשתמיט: **ב"ה** אפי' שכן
מחייבו קרבן האמר בעדים ב' פ' שכן מחייבו קרבן אפילו העדים מכחישין אותו ואומרים לאו חלב הוא אלא שומן דאי אין העדים
מכחישין אותו היכי קאמר תאמר בעדים כ' עדים נמי מחייבין אותו קרבן אפי' אינו מכחישין ואפילו עד אחד אפי' אינו מכחישין מחייבו
קרבן וזאת אשמוטא סברת כלישנא דפרק דמאמר דרבנן דלקמן דאמר רבי חייה דאמר רבי חייה דאמר רבי חייה דאמר רבי חייה דאמר רבי חייה
לא אכלתי דפטור משום דאדם נאמן על עמו יותר ממאה איש ולכן פיו מחייבו קרבן אפילו עדים שמחייבין אותו קרבן אפי' אינו מכחישין מחייבו
אותו קרבן אפי' אינו מכחישין דרבנן דמתרין דיבוריה ואמר דלא אכלתי שוגג אלא מויד ומיירי דכשאר לא
אכלתי לא דנקטו אותו היאך היה דעמו אבל להכחיש העדים אינו נאמן א"כ חשיבי עדים מפיו שכן מחייבו קרבן אפי' אינו מכחישין והוא לא
מחייב עמו קרבן אם היו מכחישין אותו ואמר רבי חייה אפילו נכנסן: **ר"ב** חייא בר"ם סבירא ליה. וזאת א"כ ימא ק"ו דר"מ
אם הביאונו לדי מיתה לא יביאורו לדי שבועה הקלה ו"ל דליכא למפיק דמה למיתה שכן על מה שכן מעדין הוא מה תאמר גבי
שבועה שעל מה שהוא כופר הוא נשבע כדלמרי' לקמן: **ב"ה** אם ירצה לומר מויד הייתי: לישנא דאדם נאמן על עמו יותר מק' עדים הא
אם ירצה לומר לדבריו דר"מ קאמר (בדמיה) (בדליתא) דפרק אמרו לו (שם דף ג' וס') דלדאידך לישנא דעטמא דנפשיהו קאמר ואין
לפרש ומה אם ירצה לומר כ' שיהא נאמן לומר לא אכלתי מגו דאי בעי אמר מויד הייתי דהא מגו במקום עדים הוא אלא כלומר אף
מה שאמר לא אכלתי יכול לתרן דבריו ולומר לא אכלתי שוגג אלא מויד ומיירי דכשאר לא אכלתי לא דנקטו אותו אף היה דעמו
ולבסוף אומר שמויד היה וסברי רבנן דמה שאמר לא אכלתי כך היה דעמו שלא אכל שוגג אלא מויד ולר"מ אע"פ שלבסוף אמר מויד הייתי
אין בכך כלום דהכי אמר (במורת הניס) אמר רבי מאיר אפי' נחמלה אמר מויד הייתי שומעין לו אם היה דן עמו כל היום ובחמוריה
אמר מויד הייתי אין שומעין לו ואם תאמר והיאך נאמן לומר מויד הייתי הא אין אדם משיש עמו רשע כדלמרי' בפ"ק דסנהדרין (דף ט'
ושם גבי פלוגי דרעמי לרזוי ו"ל דאין נאמן לומר לא אכלתי שוגג אלא מויד הייתי שומעין דד' שומעין (שטות דף ט' וס') מן היכן שורי נגד
אשם היינו קרבן. דלרבי מאיר עדים מחייבין אותו אשם חמורה דנמתי' דד' שומעין (שטות דף ט' וס') מן היכן שורי נגד
משביעין אינו ואמר אמר והעדים מעדיין אותו שאלו משלם כפל הודה מעטמא משלם קרן וחומש ואשם אבל על פי עדים אין
משלם חומש ואשם וכן מן דפרק הגזול קמא (ב"ק דף ק' וס') ומתוך לה כפרק הגזול קמא (ב"ק דף ק' וס') ו"ל דקוביא דהכא דלרבי מאיר עדים
מחייבין אותו אשם לא יעמיד היא משנה כר"מ אלא כדכתיב לאוקמה התם כשאלו ערפיה והיא סוגיא דהתם דסבר דלרבי מאיר עדים
לא מחייבין אשם משום דגבי אשם חייב והמודה לא סבר כדכתיב דהכא דאשם היינו קרבן וילין כמה הזד מפיו ועד אחד דמסיק הכא:

על